

Brüsszel, 2021. november 22.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2021/0106(COD)

13802/1/21
REV 1

LIMITE

TELECOM 413
JAI 1209
COPEN 394
CYBER 288
DATAPROTECT 254
EJUSTICE 98
COSI 221
IXIM 224
ENFOPOL 420
FREMP 260
RELEX 964
MI 831
COMPET 802
CODEC 1457

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	8115/20
Tárgy:	Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok (a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabály) megállapításáról és egyes uniós jogalkotási aktusok módosításáról – Jelentés az elért eredményekről

I. BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2021. április 21-én elfogadta a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok (a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabály) megállapításáról szóló rendeletre irányuló javaslatot¹.

¹ 8115/21.

2. Az EUMSZ 16. és 114. cikkén alapuló bizottsági javaslat célja annak biztosítása, hogy az Unióban forgalomba hozott és használt MI-rendszerek biztonságosak legyenek, és tiszteletben tartsák az alapvető jogokra és az uniós értékekre vonatkozó hatályos jogszabályokat; a jogbiztonság biztosítása a mesterséges intelligenciába történő beruházások és a mesterséges intelligenciát érintő innováció elősegítése érdekében; az irányításnak és az alapvető jogokra és a biztonságra vonatkozó hatályos jogszabályok hatékony érvényesítésének a javítása; továbbá a jogszerű, biztonságos és megbízható MI-alkalmazások tekintetében az egységes piac kialakításának elősegítése és a piac széttagoztságának megelőzése.
3. Az Európai Parlament bejelentette, hogy a javaslatot a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság (IMCO) elé utalta. Az IMCO bizottság Brando BENIFEI-t (S&D, Olaszország) nevezte ki a javaslat előadójának. A javaslatnak az Európai Parlament bizottságai közötti kiosztására vonatkozó végleges határozat még nem született meg.
4. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Európai Bizottságával egyaránt sor került a javaslattal kapcsolatos konzultációra. Az említett két intézmény részére 2021. június 15-én, illetve 2021. június 24-én került megküldésre a véleményük iránti hivatalos kérelem. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2021. szeptember 22-én nyilvánított véleményt² a javaslatról, a Régiók Európai Bizottsága pedig még nem nyilvánított véleményt.
5. Az Európai Központi Bank felkérést kapott arra, hogy nyilvánítson véleményt a javaslat bizonyos aspektusairól, melyek a hatáskörébe, illetve a feladatkörébe tartoznak. A Tanács 2021. november 3-án küldte meg a hivatalos kérelmet, a vélemény pedig még nem készült el.
6. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos 2021. június 18-án közös véleményt³ adott ki a javaslatról.

² [Az EGSZB véleménye: Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok \(a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabály\) megállapításáról és egyes uniós jogalkotási aktusok módosításáról.](#)

³ [Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos 05/2021. sz. közös véleménye.](#)

II. A TANÁCSBAN FOLYÓ MUNKA

7. A Tanácsban a távközléssel és az információs társadalommal foglalkozó munkacsoport (a továbbiakban: a távközlési munkacsoport) vizsgálta meg a javaslatot. A távközlési munkacsoport a portugál elnökség alatt, 2021. április és június között tartott több ülésen kezdte el a javaslat megvitatását. Ezenkívül a portugál elnökség 2021. június 8-án külön munkaértekezletet szervezett abból a célból, hogy ismertesse a mesterséges intelligenciáról szóló javasolt jogszabály néhány kulcsfontosságú elemét, valamint néhány kulcsfontosságú szabályozási döntést, és megvitassa azokat a tagállamokkal.
8. A távközlési munkacsoport a szlovén elnökség alatt folytatta a javaslat elemzését a július 6-i, szeptember 7-i és 21-i, október 5-i, 12-i és 26-i, valamint a november 9-i és 16-i ülésen. A Bizottság az említett üléseken részletesen ismertette a rendeletjavaslat teljes szövegét, amelyről a delegációk előzetes megbeszélést folytattak. A szlovén elnökség továbbá – mindezzel párhuzamosan – öt online munkaértekezletet szervezett: július 15-én, augusztus 31-én, szeptember 20-án és 27-én, valamint október 7-én egyet-egyet. Ezekben a munkaértekezleteken a fővárosokból delegált szakértők is részt vehettek, napirendjük pedig tükrözte a távközlési munkacsoport – a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabállyal foglalkozó – megelőző üléseinek a napirendjét, további lehetőséget biztosítva ezáltal a részletesebb, mélyreható megbeszélésekre és „kérdés-válasz” jellegű beszélgetésekre a távközlési munkacsoportban sorra került tájékoztatók témáival kapcsolatosan.
9. A távközlési munkacsoport tagjai által elvégzett elemzésen túlmenően szeptember 30-án külön online munkaértekezletre került sor azzal a céllal, hogy részletesebben megvizsgálják a javaslatnak a bel- és igazságügy területére gyakorolt hatásait. A munkaértekezletre a bel- és igazságügyi miniszterek 2021. július 17–18-i nem hivatalos találkozásán a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabályra irányuló javaslatról folytatott megbeszélések folytatásaként került sor, és mind a bel- és igazságügyi, mind pedig a távközlési kérdésekkel foglalkozó szakértői közösségek tagjai részt vehettek rajta. Az említett megbeszélések középpontjában az MI-rendszerek fogalom meghatározása, valamint a javaslatnak az eljárások, a költségek, továbbá a termékek és a szolgáltatások rendelkezésre állása tekintetében a bel- és igazságügy területére gyakorolt tényleges hatása állt, különösen – de nem kizárólag – a nagy kockázatú kategóriákban, továbbá az MI-rendszerek bűnüldözési célú használata tekintetében alkalmazandó megközelítés, különös tekintettel a nyilvánosság számára hozzáférhető helyeken történő, valós idejű távoli biometrikus azonosítás használatára.

10. A szlovén elnökség 2021. október 15-én félnapos nem hivatalos tanácsi ülést szervezett a távközlési miniszterek számára, amelyet teljes egészében a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabályra irányuló javaslat megvitatásának szenteltek. Az ülésre videokonferencia keretében került sor, fő célkitűzése pedig az volt, hogy politikai iránymutatást nyújtson a szakértői szinten folyamatban lévő megbeszélésekhez. A miniszterek megerősítették, hogy támogatják a mesterséges intelligencia szabályozásának horizontális és emberközpontú megközelítését, továbbá hangsúlyozták, hogy az EU e rendelettel globális vezető szerepre tehet szert az e területre vonatkozó normák meghatározásában. A miniszterek ugyanakkor több olyan kérdésre is rámutattak, amelyek kapcsán további munka elvégzése szükséges, különös tekintettel a hatályra, a fogalommeghatározásokra, a nagy kockázatú MI-alkalmazásokra vonatkozó pontos és technikailag megvalósítható követelmények meghatározására, valamint annak biztosítására, hogy az új rendszer ne járjon túlzott adminisztratív teherrel (különösen a kkv-k és az induló innovatív vállalkozások számára), valamint kellően figyelembe vegye az ágazati sajátosságokat.
11. A szlovén elnökség 2021. október 5-én felkérte a távközlési munkacsoportban ülésező delegációkat, hogy tegyenek írásbeli észrevételeket és szövegezési javaslatokat a javasolt rendelet első 29 cikkével kapcsolatosan abból a célból, hogy elkezdődhessen a munka a javaslat első, részleges kompromisszumos szövegéről. Az említett felkérést követően 18 tagállam nyújtotta be írásbeli észrevételeit.
12. A szlovén elnökség – a delegációk írásbeli hozzájárulásai alapján, valamint a Tanácsban tartott megbeszélések eredményeit figyelembe véve – elkészítette az első, részleges kompromisszumos javaslatot, valamint [*a távközlési munkacsoport 2021. november 30-i ülésén ismertette azt a delegációkkal*]. A szlovén elnökség a részleges kompromisszumos szövegben a következő fő kérdésekkel foglalkozott:
- a) **Hatály**
13. Pontosításra került a javaslat hatálya, amelyet illetően a fő módosítást az jelenti, hogy a szöveg kiegészült egy, a nemzeti biztonságnak a javasolt rendelet hatálya alól való kizárására vonatkozó kifejezett hivatkozással. Ez összhangban áll az EUSZ 4. cikkének (2) bekezdésével, amely úgy rendelkezik, hogy a nemzeti biztonság az egyes tagállamok kizárólagos feladata marad.

14. Hasonlóképpen pontosításra került az, hogy a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabálynak a kizárólag kutatás-fejlesztési célból használt MI-rendszerekre és azok kimeneteire nem kellene vonatkoznia.

b) Fogalom meghatározások

15. A kompromisszumos javaslat több fogalom meghatározást pontosít, valamint további fogalom meghatározásokat is tartalmaz. Megjegyzendő, hogy az MI-rendszer fogalmát leszűkíti a nagyobb jogi egyértelműség biztosítása és annak megfelelőbb tükrözése érdekében, hogy a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabály alkalmazásában mi értendő az „MI-rendszer” fogalma alatt. E helyütt kifejezett említés történik arra vonatkozóan, hogy bármely ilyen rendszernek képesnek kell lennie arra, hogy az ember által meghatározott célkitűzések egy adott csoportja tekintetében meghatározza az elérés módját (tanulással, érveléssel vagy modellezéssel). E módosítás célja továbbá annak megakadályozása, hogy a javasolt rendelet hatálya kiterjedjen az olyan hagyományosabb szoftverrendszerekre, amelyeket általában nem tekintenek mesterséges intelligencián alapulónak. E módosítással összefüggésben a technikáknak és a megközelítéseknek az I. mellékletben foglalt jegyzéke szintén pontosításra került, hogy egyértelműbbé váljon, mely rendszerek tartoznak bele az említett fogalom meghatározásba.
16. Ezen túlmenően különböző szabályozott szereplők (például a „szolgáltató”, a „felhasználó”, a „meghatalmazott képviselő”) fogalom meghatározását – az MI-értékláncon belüli szerepük és kötelezettségeik egyértelműbb ismertetése érdekében – tökéletesítették, illetve a szöveg új fogalom meghatározásokkal egészült ki (például „gyártó”). Ezenkívül – az adott megfelelő rendelkezésekben végrehajtott módosításokkal összhangban – pontosításra került a biometrikus adatokkal kapcsolatos fogalmak meghatározása is.

c) Tiltott MI-gyakorlatok

17. Ami a tiltott MI-gyakorlatokat illeti, a kompromisszumos szöveg a mesterséges intelligenciának a társadalmi pontozás céljára történő használatára vonatkozó tilalmat kiterjeszti a magánszektor szereplőire is, hogy az ne korlátozódjon csupán a közszektorra.
18. Ami a „valós idejű” távoli biometrikus azonosító rendszereknek a bűnüldöző hatóságok által a nyilvánosság számára hozzáférhető helyeken való használatát illeti, pontosításra került, hogy az említett rendszereket más szereplők is használhatják, amennyiben bűnüldöző hatóságok nevében járnak el. Ezenkívül kiterjesztésre került azon célkitűzések köre, amelyek esetében a bűnüldözés számára lehetővé kell tenni a „valós idejű” távoli biometrikus azonosítás használatát. A kapcsolódó engedélyezési eljárás hatályát szintén kiterjesztették.

19. Mindezeken túlmenően módosításra került a személyek meghatározott csoportjainak sebezhetőségét kihasználó MI-rendszerek használatát tiltó rendelkezés, melynek hatálya immár kiterjed azon személyekre is, akiknek a sebezhetősége a társadalmi vagy gazdasági helyzetükből fakad.

d) A nagy kockázatú MI-rendszerek osztályozása

20. A nagy kockázatú MI-rendszerek osztályozására vonatkozó szabályokat megállapító rendelkezések alapos módosításon mentek keresztül a nagyobb jogi egyértelműség biztosítása és a szöveg olvashatóságának javítása érdekében. Ezenkívül a nagy kockázatú MI-rendszerek alkalmazási területeinek és felhasználási eseteinek a III. mellékletben foglalt jegyzéke módosításra és kibővítésre került annak érdekében, hogy a digitális infrastruktúrát és a környezet védelmét is magában foglalja. Ami a bűnüldözés területének nagy kockázatú felhasználási eseteit illeti, a bűncselekmény-elemzés törölve lett a jegyzékből, a mélykamu („deepfake”) felderítésére szolgáló rendszerek esetében pedig leszűkült a „nagy kockázatú” kategóriába sorolt rendszerek köre.

21. Ezen túlmenően egy új cím került hozzáadásra az olyan helyzetekre való tekintettel, amelyekben az MI-rendszerek számos különböző célra felhasználhatók (általános célú MI), továbbá ahol adott esetben fennáll azon körülmény, hogy az általános célú MI-technológiát úgy integrálják egy másik rendszerbe, hogy az általános célú MI-rendszer szolgáltatójának a javasolt rendeletben előírt kötelezettségeknek való megfelelésre egyáltalán nincs befolyása, vagy csak korlátozott befolyása van rá. A javasolt új cikkben pontosításra kerül, hogy bármely olyan üzemeltető, amelyik általános felhasználású MI-rendszer esetében rendeltetést határoz meg, és azt e rendeltetés céljára forgalomba hozza vagy üzembe helyezi, szolgáltatónak minősül.

22. A III. melléklet módosításaira vonatkozó, a 7. cikkben foglalt feltételeket illetően a nagyobb jogi egyértelműség biztosítása céljából az említett módosításokra vonatkozó feltételek további aktualizálására került sor.

e) A felhatalmazás gyakorlása

23. A mesterséges intelligenciával kapcsolatos technikák és megközelítések I. mellékletben foglalt jegyzékének, továbbá a nagy kockázatú MI-rendszerek III. mellékletben foglalt jegyzékének felhatalmazáson alapuló jogi aktusok által történő naprakésszé tételére lehetőséget biztosító rendelkezések jelentős mértékben pontosításra kerültek, aminek értelmében a Bizottság rendszeresen jelentést nyújt majd be mind az Európai Parlamentnek, mind pedig a Tanácsnak, és e jelentésekben értékelni fogja az ilyen módosítások szükségességét.

III. A FŐBB LEZÁRATLAN KÉRDÉSEK

24. A kompromisszumos javaslatban közvetlenül érintett, a fentiekben körvonalazott kérdéseken kívül a szlovén elnökség szerint a következő kérdések olyan további, potenciálisan összetettebb kérdések, amelyek esetében a javaslatról a későbbiekben folytatandó megbeszélések során további elemzésre lesz szükség:

a) **A nagy kockázatú MI-rendszerekre vonatkozó követelmények**

25. Számos delegáció jelezte, hogy a nagy kockázatú MI-rendszerekre vonatkozó, a javaslat III. címének 2. fejezetében szereplő követelmények néha kissé homályosak, ezért jobban meg kellene határozni őket. Annak érdekében, hogy a vállalkozásoknak kisebb terhet jelentsen a követelményeknek való megfelelés, némi gyakorlati iránymutatást kellene nyújtani a megfelelés módját illetően, például az adatokra vonatkozó követelmények kapcsán a minőséget és az alkalmasságot illetően, a felhasználók tájékoztatása kapcsán pedig a megfelelő típusú és mértékű átláthatóságot illetően. A javaslatban meghatározott, a nagy kockázatú MI-rendszerekre vonatkozó követelmények és a jövőbeli vonatkozó normák közötti összefüggés kérdése szintén olyan témaként merült fel, amely további megbeszéléseket igényelne. Azt is fontos megjegyezni, hogy egyes delegációk a 2. fejezetben meghatározott követelmények némelyikét túlságosan szigorúnak tartják. Például az a követelmény, hogy a tanulóadat-, az érvényesítésiadat- és a tesztadat-készleteknek hibáktól menteseknek és teljeseeknek kell lenniük, a legtöbb esetben szinte teljesíthetetlennek tűnik. Több delegáció hangsúlyozta, hogy bár a lehető legnagyobb mértékben törekedni kell ennek az elérésére, nem lehet szó abszolút követelményről.

b) **Az MI-értéklánc különböző szereplőinek felelőssége**

26. Több tagállam megjegyezte, hogy a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabályban meghatározott kötelezettségek és követelmények többsége az MI-rendszerek szolgáltatóit fogja terhelni. Tekintettel azonban arra a tényre, hogy az MI-rendszerek fejlesztése és forgalmazása összetett értékláncokon keresztül történik, amelyekben a különböző szereplők közötti határok nem mindig húzhatók meg egyértelműen, célszerű lehet újraértékelni a felelősségi körök és a szerepkörök elosztását, hogy ezáltal jobban tükrözni lehessen az MI-rendszerek tervezésével, forgalomba hozatalával, illetve üzemeltetésével kapcsolatban ténylegesen fennálló helyzetet.

c) **Megfelelés és jogérvényesítés**

27. Egyes delegációk továbbá aggályosnak tartották, hogy a mesterséges intelligenciáról szóló javasolt jogszabály túlságosan bonyolult megfelelési keretet határoz meg, ami jelentős adminisztratív terhet és költségeket ró majd a vállalkozásokra. S bár elképzelhető, hogy a nagyvállalatok fel tudják majd vállalni ezeket a költségeket, az MI-rendszereket fejlesztő kisebb vállalkozások nem feltétlenül rendelkeznek az ahhoz szükséges kapacitással vagy erőforrásokkal, hogy megbirkózzanak a javasolt rendelet rendelkezéseiből eredő, jelentős szabályozási terhekkkel. Ezzel összefüggésben több tagállam is jelezte, hogy szükség lenne a megfelelési keret egészének egyszerűsítésére és pontosítására, valamint további kísérő intézkedésekre, különösen a kkv-k és az induló innovatív vállalkozások vonatkozásában azzal a céllal, hogy azok meg tudják őrizni a versenyképességüket. Hasonlóképpen a végrehajtási intézkedésekről folytatott megbeszélések során kiderült, hogy a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabályra irányuló javaslatban szereplő jelenlegi szankciók túlzóak lehetnek a kkv-k és az induló vállalkozások számára, és hátrányos helyzetbe hozhatják őket a nagyvállalatokkal szemben, amelyek könnyebben tudják kezelni az ilyen jellegű pénzügyi hatásokat.

d) **Kapcsolat más jogszabályokkal**

28. Számos delegáció hangsúlyozta, hogy további munkára lesz szükség ahhoz, hogy biztosítani lehessen a mesterséges intelligenciáról szóló javasolt jogszabálynak az EU átfogó jogszabályi keretével való konzisztenciáját és szinergiáit. A javaslatnak azonosítania kellene az általános adatvédelmi rendeletben, a bűnüldözésben érvényesítendő adatvédelemről szóló irányelvben, az új jogszabályi keretben és az egyéb, specifikus ágazati jogszabályokban (például az általános termékbiztonságról szóló rendeletben) előírt meglévő követelményeket, amelyeknek a meglévő MI-rendszereknek már most is meg kell felelniük, továbbá ezen követelményekre kellene építenie. A tagállamok kifejezték abbéli aggodalmukat, hogy ennek elmulasztása kockázatot jelentene az MI-értéklánc különböző szereplői számára, akikre így egymásnak ellentmondó kötelezettségek vonatkozhatnának. Ennélfogva – a meg nem felelés kockázatának minimalizálása és a végrehajtási erőfeszítések megkönnyítése érdekében – az összes lehetséges jogi következetlenséget meg kell majd szüntetni.

IV. KONKLÚZIÓ

29. Felkérjük a COREPER-t, hogy járuljon hozzá ennek az elért eredményekről szóló jelentésnek a Tanács részére történő továbbításához.